

36

ZARZĄDZENIE MINISTRA PRACY, PŁAC I SPRAW SOCJALNYCH

z dnia 27 grudnia 1973 r.

w sprawie zakładowego funduszu mieszkaniowego w organizacjach społecznych.

Na podstawie § 18 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 listopada 1973 r. w sprawie zakładowego funduszu mieszkaniowego (Dz. U. Nr 43, poz. 261) w porozumieniu z Ministrem Finansów i Centralną Radą Związków Zawodowych zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zarządzenie stosuje się do wszystkich organizacji społecznych i ich jednostek gospodarczych, zwanych dalej „organizacjami społecznymi”, z wyjątkiem organizacji, o których mowa w ust. 2.

2. Zasady tworzenia i gospodarowania funduszami przeznaczonymi na cele mieszkaniowe w:

- 1) organizacjach politycznych,
- 2) organizacjach związkowych,
- 3) organizacjach zrzeszonych w Federacji Socjalistycznych Związków Młodzieży Polskiej,
- 4) cechach, izbach rzemieślniczych i Centralnym Związku Rzemiosła

określają odrębne przepisy.

§ 2. 1. Ilekczo w zarządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie — należy przez to rozumieć ustawę z dnia 23 czerwca 1973 r. o zasadach tworzenia i podziału zakładowego funduszu nagród oraz zakładowych funduszków socjalnego i mieszkaniowego (Dz. U. Nr 27, poz. 150),
- 2) funduszu płac — należy przez to rozumieć:
  - a) w organizacjach społecznych nie prowadzących działalności gospodarczej — planowany osobowy fundusz płac,
  - b) w organizacjach społecznych prowadzących działalność gospodarczą — wydzielony z planowanego funduszu płac ogółem osobowy fundusz płac powiększony o fundusz premii wypłacony z zysku,
  - c) w organizacjach społecznych prowadzących działalność gospodarczą, w których banki prowadzą korektę funduszu płac — wydzielony z planowanego funduszu płac ogółem osobowy fundusz płac, skorygowany z tytułu bankowej korekty funduszu płac oraz powiększony o fundusz premii wypłacony z zysku.

2. W organizacjach społecznych prowadzących działalność gospodarczą, w których banki prowadzą ograniczoną kontrolę funduszu płac, przy określaniu, co należy rozumieć przez fundusz płac stanowiący podstawę naliczania funduszu mieszkaniowego, stosuje się zasady ustalone dla jednostek państwowych.

3. Do podstawy naliczania zakładowego funduszu mieszkaniowego nie wlicza się środków zaliczanych do funduszu płac przeznaczonych na pokrycie diet i innych należności za czas podróży służbowych na obszarze kraju oraz świadczeń wypłacanych z tytułu służbowych i czasowych przeniesień pracowników.

§ 3. 1. Zakładowy fundusz mieszkaniowy tworzy się:

- 1) z odpisu ustalonego w stosunku do funduszu płac,
- 2) z kwot uzyskanych:
  - a) ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych na cele mieszkaniowe,
  - b) z opłat z tytułu kaucji i opłat za urządzenia kąpielowe oraz opłat za dodatkowe elementy wyposażenia mieszkań, uiszczanych przez pracowników otrzymujących mieszkania w zakładowych domach mieszkalnych,
  - c) ze sprzedaży zakładowych domów mieszkalnych oraz lokali w takich domach.

2. Odpis, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, obejmuje środki przeznaczone w roku 1973 na cele mieszkaniowe z funduszu socjalnego.

3. W organizacjach społecznych, w których środki wymienione w ust. 2 wynosiły w roku 1973 więcej niż 1% funduszu płac, odpisów na zakładowy fundusz mieszkaniowy w latach następnych dokonuje się w wysokości tych środków w roku 1973. Jeżeli jednak w roku 1970 lub 1971 albo 1972 środki te wynosiły więcej niż w roku 1973, wówczas odpisów na zakładowy fundusz mieszkaniowy dokonuje się w kwocie przypadającej w roku, w którym środki te były najwyższe. Zasada ta obowiązuje do roku, w którym wskaźnik odpowiadający stosunkowi procentowemu odpisu na zakładowy fundusz mieszkaniowy do funduszu płac wyniesie 1%.

4. Wybór najwyższych z lat 1970—1973 środków przeznaczonych na zakładową działalność mieszkaniową dotyczy całego odpisu obliczonego dla danego roku.

§ 4. 1. Wskaźnik procentowy odpisu na zakładowy fundusz mieszkaniowy stanowi stosunek kwoty odpisu określonego w § 3 ust. 2 do funduszu płac 1973 r.

2. Wskaźnik procentowy odpisu na zakładowy fundusz mieszkaniowy ulega corocznemu podwyższaniu, aż do osiągnięcia 1% funduszu płac na rok 1978.

3. Coroczny wzrost wskaźnika procentowego odpisu na zakładowy fundusz mieszkaniowy, począwszy od ustalenia wskaźnika na rok 1974, odpowiada $\frac{1}{3}$ różnicy pomiędzy wskaźnikiem 1% a wskaźnikiem ustalonym w sposób określony w ust. 1.

4. Jeżeli w organizacji społecznej w wyniku zmiany zasad wynagradzania oraz wprowadzenia płac wolnych od podatku od wynagrodzeń i składki emerytalnej nastąpiłoby zmniejszenie kwoty naliczonego zakładowego funduszu mieszkaniowego — wskaźnik naliczania zakładowego funduszu mieszkaniowego ulega podwyższeniu do wielkości zapewniającej utrzymanie takiej kwoty zakładowego funduszu mieszkaniowego, jaka przypadałaby przed zmianą zasad wynagradzania; podwyższanie wskaźnika następuje na zasadach ustalonych dla państwowych jednostek organizacyjnych.

§ 5. Coroczny wzrost zakładowego funduszu mieszkaniowego nie może wynosić mniej niż 0,1% funduszu płac.

§ 6. W organizacjach społecznych, które dotychczas nie korzystały ze środków, o których mowa w § 3 ust. 2, wskaźnik procentowy odpisu na zakładowy fundusz mieszkaniowy na rok 1974 wynosi 0,2% funduszu płac. Coroczny wzrost odpisu w tych organizacjach wynosi 0,2% funduszu płac, aż do osiągnięcia w roku 1978 — 1% funduszu płac.

§ 7. 1. Środki z zakładowego funduszu mieszkaniowego mogą być przeznaczone na:

- 1) finansowanie budownictwa mieszkaniowego dla organizacji społecznych wraz z urządzeniami towarzyszącymi,
- 2) finansowanie przebudowy i modernizacji zasobów mieszkaniowych organizacji społecznych oraz przystosowanie innych pomieszczeń do celów mieszkaniowych,
- 3) udzielanie spółdzielniom budownictwa mieszkaniowego pomocy na finansowanie świetlic osiedlowych i lokali dla społecznych punktów opieki nad dziećmi,
- 4) udzielanie pomocy finansowej pracownikom organizacji społecznej na:
  - a) opłacanie lub uzupełnianie wkładów mieszkaniowych albo wkładów budowlanych do spółdzielni budowlano-mieszkaniowych, a także na budowę we własnym zakresie domów jednorodzinnych lub lokali w małych domach mieszkalnych,
  - b) remonty i modernizację mieszkań i domów jednorodzinnych, po zaspokojeniu potrzeb wymienionych w pkt 1, 2 i 4 lit. a), pkt 5 i 6,
  - c) uiszczanie kaucji oraz opłat wymaganych przy uzyskaniu i zamianie mieszkań pozostających w dyspozycji jednostek gospodarki uspołecznionej,
- 5) spłatę kredytów bankowych zaciągniętych na poczet przyszłych wpływów zakładowych funduszków mieszkaniowych,
- 6) zwrot kaucji i nie umorzonej części opłat za urządzenia kąpielowe i opłat za dodatkowe elementy wyposażenia mieszkań,

- 7) finansowanie wydatków związanych z wykwaterowaniem osób zajmujących lokale niezbędne do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych organizacji społecznej,
- 8) finansowanie — w wypadkach uzasadnionych względami społecznymi — wkładów mieszkaniowych dla sierot po byłych pracownikach organizacji społecznej oraz sierot objętych opieką organizacji społecznej,
- 9) udzielanie — w szczególnie uzasadnionych wypadkach — pomocy byłym pracownikom organizacji społecznej: rencistom, emerytom oraz członkom rodzin pracowników, którzy zmarli podczas pełnienia obowiązków służbowych, w formie:
  - a) pomocy finansowej określonej w pkt 4,
  - b) finansowania wydatków związanych z przystosowaniem mieszkań do sprawności fizycznej osób, które przeszły na rentę inwalidzką.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1 pkt 4, może być również udzielona osobom zatrudnionym w systemie pracy nakładczej, podlegającym obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, a pomoc, o której mowa w ust. 1 pkt 4 lit. a) — stypendyjom organizacji społecznej i osobom uczącym się, z którymi organizacja społeczna zawarła umowę przedwstępną, oraz uczniom, z którymi organizacja społeczna zawarła umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy.

§ 8. 1. Kierunki wykorzystania środków zakładowego funduszu mieszkaniowego ustala wspólnie rada zakładowa i kierownik zakładu pracy.

2. Zakładowym funduszem mieszkaniowym administruje kierownik zakładu pracy.

§ 9. Pomoc, o której mowa w § 7, może być udzielana w formie zapomóg lub pożyczek, z tym że pomoc, o której mowa w § 7 ust. 1 pkt 4, może być udzielona wyłącznie w formie pożyczek.

§ 10. 1. Pożyczki na wkład mieszkaniowy lub jego uzupełnienie mogą być przyznawane do wysokości:

- 1) pełnego wkładu:
  - a) pracownikom wykwaterowywanym z budynków wyburzanych i lokali niezbędnych na potrzeby gospodarki społecznej,
  - b) pracownikom przenoszonym służbowo lub werbowanym do pracy w organizacjach społecznych z innych miejscowości,
  - c) ciężko poszkodowanym inwalidom,
  - d) pracownikom oraz osobom wymienionym w § 7 ust. 1 pkt 9, których dochód miesięczny na jednego członka rodziny nie przekracza 800 zł

— jeżeli nie uzyskają na ten cel pomocy z innych źródeł.

- 2) $\frac{2}{3}$ wkładu — pracownikom i osobom wymienionym w § 7 ust. 1 pkt 9, których dochód miesięczny na jednego członka rodziny nie przekracza 1.200—1.400 zł,
- 3) $\frac{1}{2}$ wkładu — pracownikom i osobom wymienionym w § 7 ust. 1 pkt 9, których dochód miesięczny na jednego członka rodziny wynosi więcej niż kwota ustalona w trybie ust. 2.

2. Wysokość dochodu na członka rodziny uzasadniająca przyznanie pożyczki na wkład mieszkaniowy, określonej w ust. 1 pkt 2, ustala organizacja społeczna w granicach kwot wymienionych w tym przepisie.

3. Pożyczki na uzupełnienie wkładów budowlanych do spółdzielni budowlano-mieszkaniowych oraz pożyczki na wkład własny przy budowie domów jednorodzinnych (lokalii w małych domach mieszkalnych) mogą być udzielane

do wysokości 15% wartości kosztorysowej mieszkania lub domu.

4. Pożyczki na opłacenie kaucji mieszkaniowej mogą być udzielane do wysokości:

- 1) 100 % kaucji osobom, o których mowa w ust. 1 pkt 1,
- 2) 50% kaucji osobom, których dochód miesięczny na jednego członka rodziny nie przekracza 1.000 zł.

5. Pożyczki na pokrycie opłat wymaganych przy zamianie mieszkań mogą być udzielane do 50% wysokości tych opłat, jednak w kwocie nie przekraczającej 10 tys. zł.

6. Pożyczki na remonty i modernizację mieszkań mogą być udzielane nie częściej niż raz na 10 lat i w kwocie nie przekraczającej 10 tys. zł.

7. Pożyczki na remonty domów jednorodzinnych mogą być udzielane nie częściej niż raz na 10 lat i w kwocie nie przekraczającej 15 tys. zł.

8. Podstawą do ustalania wysokości pomocy, o której mowa w ust. 1—7, jest miesięczny dochód netto biorącego pożyczkę, łącznie z dochodem wszystkich wspólnie zamieszkałych członków rodziny, przypadający na jednego członka rodziny, osiągnięty w okresie ostatniego roku. Przez dochód netto rozumie się wynagrodzenie za pracę po potrąceniu podatku od wynagrodzeń i składki na cele emerytalne bądź rentę lub emeryturę. Jeżeli otrzymujący pożyczkę oprócz wynagrodzenia za pracę ma stały dochód z gospodarstwa rolnego lub innych źródeł, dochód ten sumuje się z wynagrodzeniem za pracę. Za dochód z gospodarstwa rolnego uważa się dwukrotną przychodowość szacunkową z gospodarstwa rolnego, określoną dla celów podatku gruntowego.

9. Pożyczka na uzupełnienie wkładu mieszkaniowego lub budowlanego do spółdzielni budowlano-mieszkaniowej może być udzielona po uprzednim stwierdzeniu, że ubiegający się o przyznanie pożyczki zgromadził niezbędne środki własne na mieszkaniowej księżeczce oszczędnościowej Powszechnej Kasy Oszczędności.

10. Pożyczki z zakładowego funduszu mieszkaniowego udzielane na cele, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 4, podlegają oprocentowaniu w wysokości 1% i wymagają poręczenia. Kwota z tytułu oprocentowania jest odprowadzana do budżetu centralnego.

11. Jeżeli pomoc, o której mowa w § 7 ust. 1 pkt 8 i 9, jest udzielona w formie pożyczek, to pożyczki te nie podlegają oprocentowaniu i nie wymagają poręczenia ani innego zabezpieczenia.

12. Rada zakładowa opracowuje projekt zakwalifikowania pracowników i osób wymienionych w § 7 ust. 1 pkt 8 i 9 oraz ust. 2 do korzystania ze środków zakładowego funduszu mieszkaniowego, jak również proponuje wysokość i formę pomocy, w zależności od ich sytuacji mieszkaniowej i materialnej, a w odniesieniu do pracowników — także przydatności zawodowej. Propozycja rady zakładowej staje się obowiązująca po uzgodnieniu jej z kierownikiem zakładu pracy.

§ 11. 1. Okres spłaty pożyczek wynosi:

- 1) do lat 5 — pożyczek na opłacenie lub uzupełnienie wkładów własnych do spółdzielni budownictwa mieszkaniowego i na budowę domów jednorodzinnych (lokalii w małych domach mieszkalnych) oraz pożyczek na remonty i modernizację domów jednorodzinnych,
- 2) do lat 3 — pożyczek na remonty i modernizację mieszkań oraz na uiszczenie kaucji i opłat wymaganych przy zamianie mieszkań.

2. Spłatę pożyczki rozpoczyna się nie później niż po upływie 6 miesięcy od daty jej udzielenia. Kierownik zakładu pracy w porozumieniu z radą zakładową może w szczególnie uzasadnionych wypadkach zawiesić okres spłaty pożyczki na okres do lat 5.

3. W uzasadnionych wypadkach, w drodze szczególnego wyjątku, pożyczki mogą być umarżane w granicach do 50%, jeżeli dochód biorącego pożyczkę na jednego członka rodziny nie przekracza 1.200—1.400 zł miesięcznie.

4. W stosunku do matek samotnych wychowujących dzieci, osób wykwaterowywanych z budynków wyburzanych lub z lokali niezbędnych na potrzeby gospodarki uspołecznionej, a także ciężko poszkodowanych inwalidów umorzenie, o którym mowa w ust. 3, może nastąpić, jeżeli dochód na jednego członka rodziny nie przekracza 1.800 zł miesięcznie.

5. Wysokość dochodu na jednego członka rodziny, uzasadniająca umorzenie pożyczki, ustala kierownik zakładu pracy w granicach kwot określonych w ust. 3.

§ 12. 1. Warunki udzielania, spłaty i umarżania pożyczek przyznawanych pracownikom oraz ich rozliczania z organizacją społeczną w razie:

1) ustania członkostwa w spółdzielni biorącego pożyczkę,
2) rozwiązania stosunku pracy
określają umowy zawierane z pracownikami przez organizację społeczną.

2. W razie rozwiązania stosunku pracy:

1) przez pracownika na skutek porzucenia pracy,
2) przez organizację społeczną bez wypowiedzenia z winy pracownika,

nie spłacona pożyczka udzielona z zakładowego funduszu mieszkaniowego podlega natychmiastowej spłacie w całości.

3. W razie ustania członkostwa biorącego pożyczkę w spółdzielni budownictwa mieszkaniowego na skutek wystąpienia, wykreślenia lub wykluczenia ze spółdzielni przed zamieszkaniem w przydzielonym lokalu spółdzielnia zwraca organizacji społecznej kwotę przelaną z zakładowego funduszu mieszkaniowego na rachunek tego funduszu.

4. W razie zgłoszenia przez członka spółdzielni, który korzystał z pożyczki z zakładowego funduszu mieszkaniowego, rezygnacji z członkostwa, spółdzielnia obowiązana jest uzależnić zwrot wkładu od całkowitego wykonania przez pracownika warunków zawartej z organizacją społeczną umowy, o której mowa w ust. 1.

5. Z dniem zamieszkania w lokalu spółdzielczym organizacja społeczna nie może dochodzić od biorącego pożyczkę zwrotu umorzonej części pożyczki z zakładowego funduszu mieszkaniowego, jeżeli spełnił warunki umowy.

§ 13. Wysokość i warunki udzielania pomocy na cele mieszkaniowe zamiejscowym pracownikom — absoluten-
tom szkół wyższych regulują odrębne przepisy.

§ 14. 1. Przysługujące spółdzielniom budownictwa mieszkaniowego ulgi w spłacie pożyczek i kredytów, jak również umorzenia tych pożyczek, obciążają środki zakładowych funduszy mieszkaniowych.

2. W razie przejściowego braku środków na rachunkach zakładowych funduszy mieszkaniowych organizacje społeczne mogą zaciągać — na poczet przyszłych wpływów tych funduszy — oprocentowany kredyt bankowy na potrzeby budownictwa mieszkaniowego na zasadach ustalonych dla państwowych jednostek organizacyjnych.

§ 15. 1. Środki zakładowego funduszu mieszkaniowego mogą być w części lub w całości centralizowane w jednostkach nadrzędnych organizacji społecznych na podstawie porozumienia tych jednostek z jednostkami podległymi.

2. Organizacje społeczne o zasięgu ogólnokrajowym mogą w zakresie swojej działalności statutowej tworzyć zakładowy fundusz mieszkaniowy na szczeblu ich zarządu głównego.

3. W razie tworzenia zakładowego funduszu mieszkaniowego w sposób określony w ust. 2 kierunki wykorzystania środków tego funduszu ustala zarząd główny organizacji społecznej w porozumieniu z właściwą instancją związku zawodowego.

§ 16. Szczegółowe zasady udzielania pomocy na cele mieszkaniowe, stosowanie ulg i umarżanie pożyczek oraz zasady i tryb postępowania w wypadkach określonych w § 4 ust. 4 uchwały nr 280 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 1971 r. w sprawie zasad przydziału mieszkań (Monitor Polski Nr 60, poz. 397) określają wytyczne Prezydium Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 20 grudnia 1973 r. w sprawie zasad udzielania pomocy i wykorzystania środków zakładowego funduszu mieszkaniowego.

§ 17. 1. Nie wykorzystane na dzień 31 grudnia 1973 r. środki, o których mowa w § 3 ust. 2, scentralizowane w jednostce nadrzędnej organizacji społecznej, podlegają przekazaniu na zakładowe fundusze mieszkaniowe organizacji społecznych, podporządkowanych tej jednostce.

2. Środki, o których mowa w § 3 ust. 2, nie wykorzystane na dzień 31 grudnia 1973 r., powiększają środki zakładowego funduszu mieszkaniowego w 1974 r.

3. Nie wykorzystane środki zakładowego funduszu mieszkaniowego przechodzą na rok następny.

§ 18. 1. Organizacje społeczne utworzone po dniu 1 stycznia 1974 r. w wyniku zmian organizacyjnych naliczają odpis na zakładowy fundusz mieszkaniowy na zasadach ustalonych dla państwowych jednostek organizacyjnych.

2. Organizacje społeczne utworzone w roku 1974 naliczają w tym roku odpis na zakładowy fundusz mieszkaniowy w wysokości 0,2% funduszu płac.

3. W razie utworzenia organizacji społecznej po roku 1974 odpis na zakładowy fundusz mieszkaniowy ustala się w wysokości odpowiedniej dla danego roku, obliczonej według zasad określonych w § 6.

§ 19. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1974 r.

Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych: W. Kawalec